

HJÄLPPREDA HÖRSEL

Ansvarsfördelning kring barn och ungdomar med hörselnedsättning/dövhet

◆ Före förskolan ◆ Under förskoletiden ◆ Under skoltiden

Reviderad 2021-11-12

Hjälpredan

Syftet med detta dokument är att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan statens, regionens och landstingets uppdrag när det gäller barn och ungdomar med hörselnedsättning/dövhet. Detta gäller barn och ungdomar med och utan hörapparater samt med cochleaimplantat, (CI) och benförankrad hörapparat. Region Gotland ansvar för de landstingsbundna uppgifterna.

Hjälpredan är tänkt som en checklista. Den innehåller barnets/elevens behov, skolans ansvar och de stödresurser som finns att tillgå. Hjälpredan för Region Gotland sträcker sig från tiden före förskola till och med grundskolan, inom särskolan hela studietiden.

Vart vänder man sig?

Region Gotland

www.gotland.se

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen, UAF

Chef för Barn- och Elevhälsan, BEH

Hörselpedagog

Hörselvården, HV

Enhetschef

Audionom

Kurator

Hörselpedagog

Habiliteringen, Hab

Enhetschef Logoped

Logopedmottagningen

Enhetschef

Logoped

Karolinska Universitetssjukhuset, KS

www.karolinska.se

Hörsel- och balansmottagning, Solna och Huddinge

Hörselhabiliteringen barn

Öron- näsa- halsmottagning

Hörselimplantatmottagning, Huddinge

Specialpedagogiska Skolmyndigheten, SPSM

www.spsm.se

Hörselsamverkan

En gång per termin träffas logoped från logopedmottagningen, logoped från Habiliteringen (Hab), hörselpedagog från barn- och elevhälsan (BEH), kurator och audionom från Hörselvården (HV) vid gemensamt möte och genomgång angående barn och rutiner. Sammankallande är audionom från Hörselvården (HV).

Hörselsamverkan, chefsmöte

En gång om året träffas ovanstående representanter samt chefer på logopedmottagningen, Hab, BEH och Hörselvården för genomgång angående större övergripande frågor. Sammankallande är audionom från HV.

Genomgång hörselpedagog i skolan och audionom och kurator Hörselvården

Minst en gång per termin träffas hörselpedagog inom BEH och audionom och kurator för att gå igenom alla barn med hörselnedsättning/hörapparat/CI, för att se över vad barnet har gjort sedan sist och vilka hjälpmedel som används.

Genomgång hörselpedagog i skolan och tekniker

En gång per termin kontrolleras och inventeras hörselteknisk utrustning på förskolor och skolor.

Barn med hörselnedsättning – före förskola

ANSVARSFÖRDELNING

Region - UAF			Region – HSF (Landstingsansvar)			Utomläns-sjukvård	Stat
Barnets behov	Förskola	BEH/	Hab För att utnyttja Habiliteringens tjänster skall barnet vara aktuellt på Habiliteringen	Logopedmott.	Hörselvården		SPSM
Första kontakt				Barn med hörapparat/CI aktualiseras via remiss från HV/örönsmott vid behov.	Remiss vid hörselnedsättning. Läkarbesök tillsammans med audionom. Remiss till Karolinska sjukhuset för utredning. Informationsbrev till BVC, BEH för kännedom om hörselnedsättning vid nyupptäckta barn.	Utredning på hörselklinik. Ev. fortsatt utredning CI-kliniken.	
Psykosocialt stöd					Kurator träffar föräldrar tillsammans med audionom, ev. hembesök.		
Personliga hjälpmedel					Förskriver hjälpmedel. Ger råd och stöd för användning.		
Habiliteringsplan			Aktualiseras på Hab vid behov.		Deltar vid behov.		

Barn med hörselnedsättning – före förskola

Region - UAF			Region – HSF (Landstingsansvar)			Utomlänssjukvård	Stat
Barnets behov	Förskola	BEH	Hab För att utnyttja Habiliteringens tjänster skall barnet vara aktuellt på Habiliteringen	Logopedmott.	Hörselvården		SPSM
Särskilt stöd i sin utveckling			Yrkesspecifika insatser utifrån habiliteringsplan vid behov.	Informerar om språkutveckling. Råd och stöd (Remiss från Hörselvården framöver, på alla nyupptäckta barn, Information om TAKK och AVT)	Hörselpedagogisk rådgivning av hemvägledare till föräldrar i hemmet. Tjänsten köps in av BEH	AVT (Auditory Verbal Therapy) - efter bedömning	
Utbildning för föräldrar			Erbjuder utbildning TAKK (Tecken som Alternativ Kompletterande Kommunikation).	Erbjuder utbildning TAKK (Tecken som Alternativ Kompletterande Kommunikation).	Erbjuder information om och anordnar teckenspråksutbildning. Ansvarar för temakvällar för föräldrar 1g/termin. Erbjuder utbildning TAKK (Tecken som Alternativ Kompletterande Kommunikation) via Hab. eller Log.mott	AVT (Auditory Verbal Therapy) - efter bedömning	
Utredning/ bedömning			Utför utredningar/ bedömningar vid behov.	Utför utredningar/ bedömningar vid behov.		Regelbundna kontroller/ bedömningar på CI-kliniken	
Vägledning och placering i förskoleverksamhet					Hemvägledare erbjuder rådgivning till föräldrar inför placering i förskola.		

För nyupptäckt barn gäller delar av hjälpredan "Barn före förskolan"

Barn med hörselnedsättning – i förskola

Region - UAF			Region – HSF (Landstingsansvar)			Utomlänssjukvård	Stat
Barnets behov Första kontakt, se sid 1.	Förskola	BEH	Hab För att utnyttja Habiliteringens tjänster skall barnet vara aktuellt på Habiliteringen	Logopedmott.	Hörselvården		SPSM
Mottagande i förskoleverksamhet	Rektor ansvarar för planering av förskolestart i samverkan med föräldrar och elevhälsoteam.	Medverkar i planering av förskolestart vid behov. Informerar enligt överenskommelse med föräldrar om barnets hörselnedsättning.			Informationsbrev till BVC och förskolechef om hörselnedsättning vid nyupptäckta barn.		Kompletterande rådgivning och fortbildning om specialpedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen – efter bedömning.
Åtgärdsprogram	Rektor ansvarar för att åtgärdsprogram upprättas och följs upp.	Medverkar i upprättande och uppföljning av åtgärdsprogram vid behov.	Medverkar i upprättande och uppföljning av åtgärdsprogram vid behov.	Medverkar i upprättande och uppföljning av åtgärdsprogram vid behov.	Medverkar i upprättande och uppföljning av åtgärdsprogram vid behov.		
Habiliteringsplan		Medverkar vid behov.	Habiliteringsplan upprättas tillsammans med föräldrar vid behov.		Audionom/kurator /hörselpedagog medverkar vid behov.		
Särskilt stöd i sin utveckling	Rektor ansvarar för att anpassa verksamheten till barnets behov under hela vistelsetiden med utgångspunkt från förskolans läroplan och andra styrdokument.	Erbjuder råd och stöd till personal och barn vid behov. Erbjuder handledning och utbildning till förskolans personal.	Yrkesspecifika insatser utifrån habiliteringsplan vid behov.	Barn med hörapparat/CI aktualiseras via remiss från HV vid behov av språkbedömning.		AVT (Auditory Verbal Therapy) - efter bedömning	Kompletterande rådgivning och fortbildning om specialpedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen – efter bedömning.

Region - UAF			Region – HSF (Landstingsansvar)			Utomlänssjukvård	Stat
Barnets behov	Förskola	BEH/ Särskolans resursteam	Hab	Logopedmott.	HV/pedagogisk hörselvård		SPSM
Teckenspråk och TAKK (Tecken som Alternativ Kompletterande Kommunikation)	Rektor ansvarar för att personal utbildas.	Erbjuder TAKK-utbildning till personal.	Erbjuder TAKK-utbildning till föräldrar och anhöriga.	Erbjuder TAKK-utbildning till föräldrar och anhöriga.	Erbjuder grundkurs (60 tim) i teckenspråk till föräldrar och anhöriga inför TUFF (Teckenspråksutb. För Föräldrar). Erbjuder TAKK-utbildning via Hab. och Log.mott		Erbjuder TUFF (Teckenspråksutb.För Föräldrar).
Psykosocialt stöd	Rektor ansvarar för särskilt stöd till barnet.	Erbjuder råd och stöd till personal och barn vid behov. Erbjuder handledning och utbildning till förskolans personal.	Yrkesspecifika insatser utifrån habiliteringsplan vid behov.		Kuratorsinsatser utifrån behov.		
Personliga hjälpmedel	Ansvarig pedagog och arbetslag stöttar barnet i användandet av hjälpmedel.	Erbjuder råd och stöd till personal. Stöttar barnet i användandet av hjälpmedel.			Förskriver hörapparater och tekniska hjälpmedel för fritiden. Lämnar ut batteri och tillbehör till hörapparater. Service av hörapparater och hjälpmedel. Hörseltekniker kan delta vid information till personal i skolan tillsammans med skolans hörselpedagog.		Kompletterande utbildning till personal – efter bedömning.
Specialanpassade läromedel och leksaker	Rektor ansvarar för att läromedel köps in.	Erbjuder råd och stöd i val av läromedel.					Utvecklar, producerar, säljer och ger råd om läromedel/leksaker. Ger produktionsstöd.
Anpassade lokaler och miljöer	Rektor ansvarar för anpassningar och inköp av tekniska hjälpmedel.	Erbjuder råd vid anpassning av lokaler ur miljömässigt och pedagogiskt perspektiv.			Förskriver, installerar och underhåller personliga tekniska hjälpmedel för fritiden.		
Resursperson	Rektor anställer och ansvarar för fortbildning – efter bedömning.	Erbjuder råd, stöd och handledning till personal.	Erbjuder råd, stöd och handledning till personal.	Erbjuder råd, stöd och handledning till personal.			Kompletterande rådgivning/fortbildning om specialpedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen – efter bedömning.

Region - UAF			Region – HSF (Landstingsansvar)			Utomlänssjukvård	Stat
Barnets behov	Förskola	BEH/ Särskolans resursteam	Hab	Logopedmott.	HV/pedagogisk hörselvård		SPSM
Utredning/ bedömning	Rektor ansvarar för pedagogisk utredning vid behov.	Delaktig i utredningar vid behov.	Utför utredning/bedömning vid behov.	Utför språklig utredning/ bedömning vid behov.	Kan initiera medicinska och habiliterande utredningar vid behov.		Kompletterande utredning utifrån pedagogiska frågeställningar – efter bedömning.
Vägledning och planering inför skolstart	Rektor ansvarar för informationsöverföring inför skolstart i samverkan med föräldrar och elevhälsoteam.	Föreslår lämplig placering utifrån barnets behov i samarbete med föräldrar och förskolechef/rektor. Erbjuder information och rådgivning till föräldrar och skolpersonal.					Kompletterande rådgivning och fortbildning om specialpedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen – efter bedömning.

Barn & ungdomar med hörselnedsättning – i grundskola, särskola och skolbarnsomsorg

Region – UAF			Region – HSF (Landstingsansvar)			Utomlänssjukvård	Stat
Barnets behov Första kontakt se sid 1	Skola	BEH/ Särskolans resursteam	Hab För att utnyttja Habiliteringens tjänster skall barnet vara aktuellt på Habiliteringen	Logopedmott.	HV/pedagogisk hörselvård		SPSM
Mottagande i skola/ skolbarnsomsorg	Rektor ansvarar för planering av skolstart i samverkan med förskolan, föräldrar och elevhälsoteam.	Medverkar i planering av skolstart vid behov. Informerar enligt överenskommelse med föräldrar om elevens hörselnedsättning.			Informationsbrev till skolhälsovård och rektor vid nyupptäckta elever.		Kompletterande rådgivning och fortbildning om specialpedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen – efter bedömning.
Åtgärdsprogram	Rektor ansvarar för att åtgärdsprogram upprättas och följs upp.	Medverkar i upprättande och uppföljning av åtgärdsprogram vid behov.	Medverkar vid behov.	Medverkar vid behov.	Medverkar vid behov.		
Habiliteringsplan		Medverkar vid behov.	Habiliteringsplan upprättas tillsammans med föräldrar vid behov.		Medverkar vid behov.		
Särskilt stöd i sin utveckling	Rektor ansvarar för att anpassa verksamheten till elevens behov under hela vistelsetiden med utgångspunkt från skolans läroplan och andra styrdokument.	Erbjuder råd och stöd till personal och elev vid behov. Erbjuder handledning och utbildning till personal inom skola och skolbarnsomsorg.	Yrkesspecifika insatser utifrån habiliteringsplan vid behov.	Barn med hörapparat/CI aktualiseras via remiss från HV vid behov av språkbedömning.			Kompletterande rådgivning och fortbildning om specialpedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen – efter bedömning.

Barn & ungdomar med hörselnedsättning – i grundskola, särskola och skolbarnsomsorg

Region – UAF			Region – HSF (Landstingsansvar)			Utomläns -sjukvård	Stat
Barnets behov	Skola	BEH/ Särskolans resursteam	Hab	Logopedmott.	HV/pedagogisk hörselvård		SPSM
Teckenspråk/ TAKK (Tecken som Alternativ Kompletterande Kommunikation)	Rektor ansvarar för att personal utbildas.	Erbjuder TAKK-utbildning till personal.	Erbjuder TAKK-utbildning till föräldrar och anhöriga.		Erbjuder grundkurs (60 tim) i teckenspråk till föräldrar och anhöriga inför TUFF (Teckenspråksutbildning för föräldrar). Erbjuder TAKK-utbildning via Hab.		Erbjuder TUFF (Teckenspråksutbildning För Föräldrar).
Psykosocialt stöd	Rektor ansvarar för särskilt stöd till eleven.	Erbjuder råd och stöd till personal. Stöttar eleven i användandet av hjälpmedel.	Yrkes specifika insatser enligt habiliteringsplan.		Kuratorsinsats utifrån behov.		
Personliga hjälpmedel	Ansvarig pedagog och arbetslag stöttar eleven i användandet av hjälpmedel.	Erbjuder råd och stöd till personal. Stöttar eleven i användandet av hjälpmedel.			Förskriver hörapparater och tekniska hjälpmedel för fritiden. Lämnar ut batteri och tillbehör till hörapparater. Service av hörapparater och hjälpmedel. Hörseltekniker kan delta vid information till personal i skolan tillsammans med skolans hörselpedagog.		Kompletterande rådgivning till personal – efter bedömning.
Specialanpassade läromedel/leksaker	Rektor ansvarar för att läromedel köps in.	Erbjuder råd och stöd i val av läromedel.					Utvecklar, producerar, säljer och ger råd om läromedel/leksaker. Ger produktionsstöd.
Anpassade lokaler/miljöer	Rektor ansvarar för anpassningar och inköp av tekniska hjälpmedel.	Erbjuder råd vid anpassning av lokaler ur miljömässigt och pedagogiskt perspektiv.			Förskriver, installerar och underhåller personliga tekniska hjälpmedel för fritiden.		
Resursperson	Rektor anställer och ansvarar för fortbildning – efter bedömning.	Erbjuder råd, stöd och handledning till personal vid behov.	Erbjuder råd, stöd och handledning till personal vid behov.	Erbjuder råd, stöd och handledning till personal vid behov.			Kompletterande rådgivning och fortbildning om specialpedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningen – efter bedömning.

Barn & ungdomar med hörselnedsättning – i grundskola, särskola och skolbarnsomsorg

Region – UAF			Region – HSF (Landstingsansvar)			Utomlänsjukvård	Stat
Barnets behov	Skola	BEH/ Särskolans resursteam	Hab	Logopedmott.	HV/pedagogisk hörselvård		SPSM
Utredning/bedömning	Rektor ansvarar för pedagogisk utredning vid behov.	Delaktig i utredningar vid behov.	Utför utredning/bedömning vid behov.	Utför språklig utredning/bedömning vid behov.	Kan initiera medicinska och habiliterande utredningar vid behov.		Kompletterande utredningar utifrån pedagogiska frågeställningar – efter bedömning.
Vägledning och planering inför gymnasiestudier	Rektor vid grundskolan/grundsärskolan ansvarar för överlämning och överföring av information inför gymnasiestudier i samverkan med elev, förälder och elevhälsoteam.	<p>Medverkar vid överlämning grundskola-gymnasium i samråd med elev och vårdnadshavare. Samverkar vid övergången med rektor och elevhälsoteam på mottagande skola för förberedande åtgärder i den fysiska lärmiljö samt ger ev. hörselinformation inför skolstart i gymnasiet.</p> <p>Medverkar vid överlämning grundsärskolas i samråd med elev och vårdnadshavare. Samverkar vid övergången med rektor, elevhälsoteam och personal på mottagande skola för förberedande åtgärder i den fysiska lärmiljön samt ger hörselkonsultation. Samverkar med gymnasieskolans personal under elevens studietid.</p>					

Särskolan

Vägledning och planering efter gymnasiestudier	Eftergymnasial uppföljning efter tre år.	Medverkar vid överlämning gymnasiesärskolan till arbetsförmedling/daglig verksamhet i samråd med elev, vårdnadshavare och skola. Samverkar vid övergången för ev. åtgärder i den fysiska miljön samt ger hörselinformation till mottagande verksamhet.	Erbjuder information om vuxenhabilitering vid 18 års ålder.				
---	--	---	---	--	--	--	--

Hjälpredan uppdateras av Barn & elevhälsan, Särskolan, Hörselvården, Habiliteringen och Logopedmottagningen.
 Dokumentet gäller fr.o.m. 2006-07-01. Senast reviderad 2021-09-15